

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

MIMOCHODEM, MIMOJAZDEM...

O J C Z Y S T Y – D O D A J
D O U L U B I O N Y C H

Jeśli wierzyć leksykografom, to mieliśmy niegdyś w polszczyźnie słowo MIMOCHOD (nie: mimochód, tylko: mimochod), z dopełniaczem: MIMOCHODU. Taką postać odnotowuje Samuel Linde w swoim XIX-wiecznym słowniku. Pierwotnie określenie MIMOCHODEM oznaczało 'przechodząc mimo; mijając coś' i było synonimem popularniejszego w XVIII w., a dziś już zupełnie zapomnianego słowa MIMOJAZDEM 'przejeżdżając mimo, mijając coś' (wówczas zapisywanego: mimojazdem - od: mimojazd). Mówiono wówczas np. Mimojazdem pewnie nas nie minie; Wstąpił tylko do miasta mimojazdem (przykłady z SJP L). Dość szybko dosłowne znaczenie 'mijając coś' przekształciło się w przenośne 'przy okazji, przy sposobności', a w użyciu pozostały jedynie najczęściej używane formy narzędnika: MIMOCHODEM i MIMOJAZDEM, przy czym forma MIMOJAZDEM przepadła bezpowrotnie do połowy XIX w.